

Передплата
 на «РУСЛАНА» вносить:
 в Австрії:
 на цілий рік . . . 20 кор.
 на пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:
 на цілий рік: зі щоденною
 висилкою 7 доларів, або 12
 рублів; з висилкою двічі
 в тиждень 5½ долара, або 10
 рублів; з висилкою що субо-
 ти 4½ долара, або 9 рублів.
 Поодинокі, число по 10 сот.

Телефон Редації ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дня крім неділь руских свят о 5½ год. по полудні.
 Редація, адміністрація і експедиція «Руслана» при ул. Оссолинських ч. 11, партер (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в сажакі Гавмана.
 Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—
 Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Потреба поправки конституції і фінансів.

(X) Хто застановляв ся над сучасними відносинами в Австрії, над неможливим політичним положенєм і загальним занепадом фінансовим та незвичайною дорожню зростаючою з кожним роком, дійде неминучо до переконання, що дальше годі удержувати сей стан і що конечно щось треба зробити в Австрії для поправки сих відносин, а іменно для поправки державного і народного господарства. До сего переконання треба конечно дійти, коли будемо слідити за розвитком одної або другої народогосподарської галузи в державі і коли приглянемо ся основно тим усім змінам системи, котра замість провадити до поправки, щораз погіршає ся. Сей невідрадний стан є неперечно наслідком язикових і національних спорів, але не може бути сталою перешкодою, щоби не допустити до упорядкування відносин. Якийсь вихід з того за колота конечно треба найти, котрий би Австрії за прикладом інших держав і на основі поробленою досвідю довів до певної цілі. Сею ціллю в державі, де стільки живі різних народів, може бути лише національне порозумінє на основі справедливої полорогоди язикового і національного питаня, а тоді вдоволені народи радо причинять ся до поправки фінансового положеня.

Як конечно є поправка політичних і фінансових обставин в Австрії, виходить з конституційної історії і фінансової політи-

ки, з теперішнього політичного положеня і фінансового недостатку. В Австрії робить ся проби з конституцією вже від 26. лютого 1861 р.; коли ще крім участі в законодавстві соймових делегатів до державної ради також Угри мали висилати своїх відпоручників до Відня. Ся система, окрім років 1865 і 1866, коли систовано конституцію, тривала до 1867 р. Державним законом з 21. грудня 1867 змінено основний держ. закон про державну репрезентацію з 26. лютого 1861 р. і покликано, з виїмкою Угорщини до спільного заступництва інтересів королівств і країв, державну раду, зложеноу з палати послів і палати вельмож. До посольської палати входило 353 послів а сею системою послугувано ся до 2. цвѣтня 1873 р. коли введено прями вибори до держ. ради §-ом 9-им виборчої ординації. Такий склад посольської палати тривав до 27. марця 1897 року.

Опісля введено п'яту курию з загальних виборів з 72 ма мандатами. Однак і та репрезентація не була тривка, бо змінено її в 1907 р. а число послів з 425 побільшено о 91, отже на 516. В тім часі помножено також число міністрів земляків на трох, а число віцепрезидентів посольської палати на 7, а наколи так дальше піде, то можемо дїждати ся також 7 міністрів земляків. Питаємо ся однак, чи через се що осягнено, чи відносини поправили ся. Державна рада остала бездільною, як перед тим, більших законодатних робіт довершити не може, так що не виходимо з безнастанних бюджетових провізорій, а českий сойм

також нічого не робить. Ненависть між послами і сторонництвами росте, борба національно-політична заострює ся.

З тої ненастанної зміни системи, з того щораз більшого розладу і розстрою бачимо ясно, що ще таки не доведено до справедливої виборчої реформи, справедливої, котра вдоволила би всі народности.

А що до фінансового положеня в Австрії, то досить глянути, що державний довг вносить 6.000 мільонів ринських а се від 1760 р. себто року народин австр. державного довгу. Якжеж може держава обстати, коли самих процентів, обчислюючи лише по 4% платить річно 240 мільонів ринських. По угорській угоді 1867 р. вносили держ. довг 300 мільонів р., а з того часу зріс на 1.200 міль. р. отже в четверо. Попригє переводить ся все лише новими позицками.

Та не тільки держава затыгає довги, але й краї і міста, а між ними Відень займає перше місце, бо має около 900 мільонів корон довгу. Недобори країв не мають покрити і вельми високі. Českий сойм не ухвалив навіть бюджет. провізорій, а виділ краєвий був приневолений застановити виплати субвенцій, здержати будови і обмежити плати урядників. В моравскім соймі не ліпше, а так само і в галицкім. В Моравії були уличні демонстрації проти підвищення додатків до податків. Не можна інакше поради, як краєвими позицкам, бо міністер скарбу не може помогти краям. Але позицками не можна довго собі помагати, бо податники не в силі оплачувати

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотрудник.

Оповіданє із записок ірландського пароха.
 Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

Тяжкі, справді, мав я хвилі! Здавало ся, що кров застила в жилах тих людей а ноги їх мов вросли в землю. Ходили з трудностю, гляділи лїниво перед себе на блїді лучі сонця або небо, закрите хмарами, а діти їх ставали зовсім подібними до родичів, як тільки покидали школу.

Старий філософ Беркляй каже, що вогквій, солоний морський воздух звільняє обіг крови. викликає гостець і всякі забуреня в організмі. Може отже бути, що ся отяжілість і апатія моїх парохіян була вислїдком морського воздуха; так чи ні, досить того, що худоба дримала собі в полю а рибалки в човнах; сонність прикривала все.

Раз пішов я до заступника нашого лорда, щоби віддав мені кусень побережа під будову пристани для човнів. Заступник підсьміхнув ся чемно:

— Знаєте певно, отче парох, — сказав — що лорд є тепер або в Монте-Карльо, або вештаєть ся кораблем по Середземнім моря. Без

нього годі мені щоби-ь зробити.

— А коли — спитає я ввічливо — можна сподівати ся повороту лорда?

— Імовірно за два роки.

— Чи однак справді не маєте права винайти кусника побережа або що найменше дозволити на будову пристани?

— Ні, отче парох.

Другим разом пішов я на засіданє громадської ради Кільронану з пропозицією визначеня фондів на вибрукованє хоч найголовнішої вулиці, що представляла образ правдивої нужди й розпуки.

І здавало ся, що я вліз до гнізда шершунів!

— Що? Вулицю вибрукувати? Наложити тягар? Вже й так не знаємо, відки брати гроші на державу і податки! Нині бажаєте, отче парох гостинця, а завтра зажадаєте може водопроводів або електрики! Нічого з того не буде!

Небавом опісля піддав я пляни сусідній фабриці, якби розбудити домашній промисл, який міг би поліпшити добробут дооколичних мешканців.

— Без сумніву добрий се проєкт, та...

І так безконечно. Мої палати, будовані на леді, розпливали ся без слїду. Ще кілька разів хотїв я розбудити сей дрімучий нарід, та дарма. Даю отже спокій. І саме тоді прийшов о. Левверті. Сей чоловік бачив чимало свїта, пережив багато і став філософом.

— Cui bono? — говорив він — а над сво-

єю печию написав великими готичкими буквами:

За сто літ буде те саме!

Я пішов за його приміром, сходяв щораз низше з вимріяних вершин і вкінці зрівнав ся з окруженєм. Часом однак вертали давні мрії. ловив я тоді за перо. Нараз тоді відзивав ся якийсь голос: Cui bono? І тоді відкладав я перо і ховав рукопись. Кілька разів забирав ся я до давно вже перерваного перекладу грецьких поетів, за кожним однак разом зневіра видирала з моїх рук книжочку.

Cui bono? — питав я в душі.

Так само було з морем.

З початку проводив я всі свободні хвилі на його побережах або тяжких хвилях; а вкінці остогидли мені сі самотні думи. Я почав уникати море.

Почував я, що жите мое змарноване, що я не умів хїснувати ся обставинами. Став я подібний до сего сухого евангельського дерева, призначеного хїба на огонь.

Такий був стан моєї душі, коли прийшов о. Летбі.

(Дальше буде).

Вже надійшли останні новості на ко- **АНТОНІЯ УВІЄРИ** Великий вибір. — Добрий товар. — Ціни незвичайно низькі.

☆ ЛЬВІВ, уліця Галицка ч. 10. ☆

високих процентів. Фінансового плану держ. рада не полагодила, посередні і безпосередні податки мають бути підвищені, нові податки введені, щоби припорити доходу около 600 мільонів корон. Се не дасть ся инакше зробити як зміною конституції, щоби тривко уладити державні фінанси.

До всего того прилучує ся ще дорожня від многих літ а всякі анкети не помагають. В держ. радї поставлено нагле внесенє о усуненє дорожні, але внесенє упало і перейшло до комісії. Мала бути покликана міністерска анкета до сеї справи, але якось все затихло. Також міністерство торговлі мало подбати о подешевленє поживних засобів і утворити в тій цілі сталу комісію, але й про се нічого не чуто, а дорожня змагає ся. Треба буде отже конечно подумати про справедливу реформу конституції, полагоду национ. язикових спорів а відтак можна буде довести і до розправи фінансового положеня.

Відозва Італіо-Греків.

Єсть в Італії невелике число Греків званих Італіо-Греками. Грецького язика они не знають, а ціла їх грецькість полягає на тім, що они держать ся грецького обряду. Головними представниками тих Італіо-Греків є монахи в Гротта-феррата, місцевости недалеко від Риму. Аббат монастиря з сеї місцевости Арсен видав під днем 1. січня 1910 відозву, котра вказує, що Італіо-Греки хотять навязати звонини із всіма Церквами, що є з ними звязані грецьким обрядом. Відозва видана в французькїм язїці, а для цікавості подаємо її в перекладі:

„Абатия з Гротта феррата, що розпочала уже десяте столітє свого вствования (заложена в р. 1004), заховувала завсїгдї чувство тісної звязи з християнським Сходом з причини свого походження, свого обряду, своїх монастирських правил, своїх наук, складу цїнних літургїчних рукописий, які переховує у себе; під брамами Риму она уважає ся за одиноку представницю східних Церков, колись так славних.

Се положене, яке їй надало і заховало протягом тільки віків Боже Провидїне посеред тисячів пригод, спричинило, що помежи тими, що замешкують Абатію, остало завсїгдї у всіх часах живе пересвідченє, що то саме Провидїне, яке не дїлає ніколи безпричинно або безцїльно, призначило Монастир св. Ніля і сю групу синів св. Василя, що там мешкають, щоби они жертвували свої дїла любови і жичливости в користь східних Церков, особливо тих, що творять Грецьку Церков, хотїй говорять ріжними язиками; і щоби їх жертвували також на славу Римского Престола, заложеного Божим Основателем яко Учителем непомильного що до правди і котрий єсть осередком єдности.

Се пересвідченє, ствержене історичними фактами, які можна найти в літописях Абатїї, повними досвїду ріжного рода, вкоренило ся глубше від часу, коли блаженної памяти Лев XIII хотїв спровадити грецький обряд до первїсної чистоти і жадав та бажав, щоби велика мисль злуки Церков, сьвіжо заповідженої ним в Енциклїці з 9. вересня 1902 здійснила ся з підмогою монахів. Се дїло спаралїзовано, певно що не з вго вини, однак і се було причиною, що в Абатїї упала надїя, чи коли надїйде та хвиля, що она побачить, як єї посланництво сповняє ся, котре ми уважаємо волюю Божою, а котре єсть для нас цїллю, для сповнення якої Провидїне заховало наш монастир. Мимо заведеної надїї, заховали ми наше традиційне переконанє, яке ще особливо скріплене при нагоді торжества обходу памяти девятьсотлїтїя основаня Абатїї; торжества, що мало великий успїх, бо згромадило около нас симпатїї і поміч дуже багато осіб і котре збільшило авреолу слави покїрного дїла св. Ніля. Ся нагода дозволила нам заявити публично наше переконанє пануючому Папї Пієви X. окруженому в великїм числі благородним зібранєм кардиналів, пралатів, представників заграничних властей, панів і пань з високої аристократїї; було се в часі конференції відбутої в

Ватиканї в просторїй консисторїальній салї, на дни 28. січня 1904 р.

Бажанє зробити щось, мимо всего, в користь східних Церков, завсїгдї живих піддало нам ще від 1898. року гадку видавати часопись в тій цілі, щоби дати лучше пізнати латинникам великі літургїчні скарби грецької Церкви, єї обряди, стан, в яким находять ся тепер Церкви Сходу, а представникам сих послїдних показати єдність їх походження з Римскою Церквою, від котрої держать їх відлученими нещасливі обставини, і конечноть вернути там, звідки випливає і переховує ся жите, конечноть, яка сама накидає ся, бо она потрібна до їх держаня. Крім того ми хотїли пригадати їм їх Отців, їх переданя, їх історїю, яка їх лучить з Римом, стараючи ся рівночасно о усуненє упереджень, які могло зродити лиш людске дїло і може утримувати так з одної, як і з другої сторони.

Мисль видаваня чисто ориєнтальної часописи, до якої матерїял мав збирати ся в Гротта-феррата, підана в точно означеній програмі бл. п. Льву XIII. заслужила (в Лїстї з 15. вер. 1898.) на заяву зі сторони Папи, що зробила на Єго Сьвятости дуже добре враженє і що піддала Єму проєкт матерїї, яку ми мали намір практикувати. Сей проєкт удостоїв ся бути представленим комісії кардиналів для відносин Церков. В тім самім році розбирали єго два великі конгреси під предсїдництвом двох кардиналів. Хотїй від того часу ся мисль не мала бути здійснена з причин независимих від волї авторів проєкту, то сам проєкт остана.

В сїй хвилї показує ся з ріжних сторін бажанє основаня часописи, котра би могла порушати близше релїгїйнї питання Східних Церков і ми хочемо забрати ся до тої праці. Абатия хотїла би обняти редакцію, веденє і публікацію часописи, котра би носила заголовок „Rome et L'Orient“ Revue Cryptoferrataise pour l'Union des Eglises. Ся периодична публікация мала би цїлю єднити зі собою усі Церкви Сходу а особливо ті, що мають літургїю св. Василя і св. Іоана Золотоустого і злучити всі узлом любови і єдности з одинокою Церквою Г. Н. І. Х., яку св. Петро з Божої волї осїяв в Римі, де володіли без перерви Єго наслїдники, котрих Східні самі узнають і вїтають яко Голову Церкви, Учителів вселенної.

Часопись поставила собі задачу подавати історичні відносини межи Сходом і Римом взагалї, як також частні історїї ріжних східних Церков і ріжних Патріархатів; крім того описувати жите східних сьвятых і монахів, і місїї на Сходї, подавати біографїї найславнїших мужів. Східна літургїя у всіх своїх відмінах, Богословіє і церковне право становили би також широкий матерїял для часописи з ріжних осередків Сходу, хронїку а для доповнення своєї програми студїї, чи то біблійні, чи тс палеографїчні, або фільольогїчні, що відносять ся до Сходу і гармонїзують з природою часописи.

Наше периодичне письмо подавало би тим способом дуже широке поле для всіх тих, що займають ся релїгїйним питанням Сходу без згяду на се, чи они є сполучені з Римом, чи нї. Редакция вибере з помежи тих осіб деякі на своїх співробітників, щоби могла розвивати поступенно свою програму призначену цїлковито для добра Східних Церков і для єдности Царства Ісуса Христа на землі.

Окрім праць постійних співробітників будемо принимати дуже радо поміч тих, що хотїли би помішувати в часописи статїї відповідаючі єї програмі, воеїм природно навіть і незлученим, (роз. з кат. Церквою), до котрих ми витягаємо руку з чувством св. любови і бажанєм показати, де находить ся сьвітло правди.

Часопись виходила би раз на місяць в форматї досить великїм, читко печатана і містила би статїї в ріжних язиках, як в латиньскім, італїйскім, французькім, грецькім, російськім і т. д. Замічає ся однак, що статїї писанї в язиках менше приступних для більшости читачів будуть заосмотренї коротким переводом в італїйскім, або французькім язїці. Часопись була би печатана в Італїї Ориєнтальній печатні св. Ніля, котра уже заведена в Абатїї. Цїна передплати вносила би 10 франків для Італїї, а для инших країв, де є поштове полученє, 12 франків.

Заким приступимо до дїла, уважали ми конечном запевнити часописи грошеві засоби. В

тій цілі висилаємо сей окружник з запрошенєм до передплати або прислания матерїяльних засобів.

Долучуємо до того письма переписний листок, котрий просимо звернути нам назад з заявою, чи годите ся на передплату, або бодай з заохотою нас до заміреного нами дїла. Коли число зголосивших ся передплатників буде достаточне, щоби запевнили вствование нашїй часописи, то трїступимо до дїла зараз.

Ми пересвідченї, що наш почин знайде приклонників в многих особах; і що Абатия споможена тим способом тими, що люблять Божу славу і єдність, яку полишив Ісус в завіщаню своїм ученикам, може стати ся осередком акції мирної, постійної і погідної згядом наших братів, що належать до Східних Церков.

З Абатїї в Гротта-феррата 1. січня, в сьвято св. Василя 1910.

З нашої сторони можемо лише радо повтати гадку кинену Абатією з Гротта-феррата. Чим близше пізнав би ся Схід із Заходом, тим скорше можна би було усунути непорозуміня і упередженє, які лиш ослаблюють звязь помежи східними а західними Церквами. Тож кличемо до них з цїлого серця: Щастя Боже!

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Молодоческі часописи наклякують знов до єдниненя всіх чеських сторонництв, щоби єдними силами повалити кабінет бар. Бінерта. Чим більше молодочехам грозить цїлковите знищенє їх сторонництва, тим живїше накликають они до єдности. Коли зьвізда їх ще яснїла, а їх демарсія поривала за собою нарід, вели они боротьбу проти всіх.

Як звїщають з Праги, має бути заснований дневник чеський, котрий буде дальше вести політику в такім напрямі, як вели Narodni Listy перед тим, поки сю часопись закупиє др. Крамарж. Редактором має знов стати др. Грегр.

Нова малярска часопись „Vilag“ подає цікаву вїсть, що початок виборчої кампанїї викликає серед правительственного сторонництва великі трудности. Перед кількома днями заповідали, що буде оповіщений спис правительственных кандидатів. Тимчасом сего не виконано, бо Куен і Тїсса не могли погодити ся що до осіб кандидатів. Кандидати Тїсси се відомі старолїберали, старші жупани, і т. п. люди з часів правительства Тїсси, закляті вороги виборчої реформи демократичної.

Тимчасом люди гр. Куєна мають бути нові, а о скілько можна про них щось дізнати ся, то запевняють про них, що они є прихильниками загального виборчого права.

Гр. Тїсса вимагає від своїх кандидатів щоби они отверто в своїх кандидатських промовах виступали проти виборчої реформи і нічого не замовчували, а ирґамо шли проти признаня, прав виборчих широким народним верствам.

Гр. Альберт Аппонї, б. коалїційний міністер просьвіти видав до своїх виборців у Ясберенї обємисту відозву, в котрій подає огляд подій в Угорщинї після занепаду коалїції. Причини пересилєня бачить він в ріжницї розуміня самостійности Угорщина у народу а з другого боку у Корони. Угода з 1867 налягла клятвою на нарід і Корону, бо в нїм є зарїд всіх пізнїйших спорів народу з монархом. Король злякав ся нарушеня конституції і прибїгає до загального виборчого права, яко способу виходу з пересилєня. Виборча реформа мусїла упасти за коалїції, бо ми не могли дійти з Коронною в справах національного поступу до ніякого порозуміня. Коалїция отже не була обовязана довести до того порозуміня загальної натурї.

Про сю невдачу коалїції каже гр. Аппонї дословно: „Сю політику ударемнено, бо ми не могли у монарха побороити впливу сих чинників, котрі працюють над розбудженєм всеавстрїйської ідеї а котрі нинї ще мусьять вдоволяти ся лише спинованєм того, щоби угорска національна ідея не розширила ся, але завтра подумать они вже про позитивні здобутки, щоби загальним правом виборчим підорвати єдність конституційну угорского народу і також до се-

го краю впровадити розклад суспільності. Нарід треба поучити о тім, що упадок коаліційного уряду є побідою староавстрійських впливів.

Сі виводи і погляди гр. Аппоні-ого є вельми ясні, щоби ще треба пояснювати, до чого веде сторонництво незалежців, а що вважає шкідливим для малярської верховлади.

В справі крайних соймових подій поліція закінчила вступне слідство і відслала акти і согрота delicti до держ. прокуратури і на основі переслухання свідків зробила донесення до прокуратури що до бувших послів Закхаріяса, Маркоша, Гофмана, Бека, Айтнера і Мадраша о насилу проти влади і о провину тяжкого тілесного ушкодження.

Справа прускої виборчої реформи все ще непевна і не можна собі уявити, як она уложиться далше. Закон має бути так перероблений, щоби на него згодились націонал-ліберали, а колиб там перейшло щось такого, що унеможливилоби центрови дальше співділяння, тоді правительством буде намагати ся, перевести реформу без або проти центра, але вже не буде вдавати ся в те, щоби творити нову більшість з консерватистів і лібералів. Консервативне сторонництво не може змінювати свого становища, бо опинилося на леду.

Як запевняє Köln. Volksztg, центр не приложити рук до того, щоби виборчу реформу ще гірше поспувати, а буде змагати до того, щоби довести до поправи. А се також виявить ся, що центр і в комісії і в палаті провадив найліпшу і найприхильнішу народови політику, яка лише можлива була в даних обставинах.

Заграниця.

Коли застановити ся над вартістю привернення „правильних відносин“ між Австро-Угорщиною і Росією, то є она не велика тому, що не заходила зовсім обава австро-російської війни, якою толковано перерване, а властиво точніше ослаблене правильно-дипломатичних відносин між тими державами. Австро-Угорщина не могла думати о війні, бо не могла числяти на союзну вірність Італії, дальше з огляду на свої внутрішні невідраді відносини і т. д., а впрочім дала она доказ свого мирного уособлення, а при тім зазначила пасивність своєї політики на Балкані, уступивши з Санджаку. Не могло бути мови о війні ще з сего згляду, що не була і не є в можності вести її Росія.

Не мала заміру вести війни з Росією та кож Німеччина, яка моглаб втягнути до неї та кож Австро-Угорщину. На випадок, колиб Німеччина збільшила собі через побіду свої посілості польськими землями Росії, то приспорила би собі лише клопоту, якого і так не мало спричиняє їй навіть мала горстка познанських поляків. Скорше булоб корисним для Німеччини, позискати собі Голяндію, з огляду на ривалізацію з Англією, але й в тім випадку, як і в попереднім моглоб прийти до загальноєвропейського конфлікту, який що до своїх наслідків не дасть ся обчислити, тож Німеччина волить вдоволити ся тим, що має, як поривати ся на непевне.

Що дотикає самого австро-російського зближення, то властиво не довело оно до нічого: не розв'язано найважливіших балканських питань, а порішено лише не доводити до заострення і в разі его пробувати порозуміти ся перше. Стан на Балкані остав властиво незмінений, бо Росія не покинула зовсім своєї давньої політики на Сході, чого доказом подорожі балканських королів до Петербурга, є план утворення балканського союзу т. зн. поки що дораджує Росія балканським державам поєднане з Туреччиною, але очевидно робить се з огляду на стан своїх сил, не даючи при тім за виграну і відкладаючи інші заміри до лучших часів.

Здасть ся, таку саму не велику вартість, як австро-російське зближене має для Австро-Угорщини побут німецького канцлера в Італії. Запевняють вправді, що тридержавна політика Італії є незалежною від зміни кабінетів, але

правдоподібнішим мабуть є се, що всі они утакують будучу невірність. В теперішнім кабінеті Люцатія засідає яко міністер заграничних справ не дуже великий прихильник Австро-Угорщини, маркіз зі Сан Джидліанг. Сей кабінет має бути лише тимчасовим, а его місце займе опісля правдоподібно знов Джюліті і Тітоні.

Осию загального положення є, як видко з всего, не дипломатичні відносини між Петербургом а Віднем, ані союзні відносини Італії, лише ривалізація Німеччини і Англії, не змінена дося, яка не буде усунена ніколи з огляду на що раз більший зріст економічних сил обох держав.

Просимо відховити передплату.

Новинки.

— Календар. В четвер: руско-кат.: *Благовіщення Пр. Богородиці*; римо-кат.: Германа. — В п'ятницю: руско-кат.: Гавриїла; римо-кат.: Діонізія. — В суботу: руско-кат.: Матрони; римо-кат.: Марії.

— На продовженню загальних зборів Р. Т. П. запропонувала комісія виборча на голову Тов-а уступившого а довголітного діяльного голову Впр. о. Івана Чапельського. Впр. о. Чапельський заявив однак, що задля слабого здоров'я вибору рішучо прийняти не може мимо того, що всі присутні одногосно заявили ся за его вибором. З огляду на сю рішучу резігнацію загальний збір вибрав головою проф. д-ра Остапа Макарушку через аклямацію. Відтак відбулось голосоване картками на членів виділу в місце уступивших вильсованих членів. До виділу війшли пп.: др. Ковшевич Роман, Гладішовський Антін, проф. Бережницька Олена, о. Лопатинський Дам'ян, о. Чапельський Іван, дир. Мороз Микола і учт. Коць Михайло. Заступниками виділу вибрано пп. Мик. Буцацького, Лукашевського і Мриглоцького. До комісії шкочуючої війшли пп.: Ос. Саввич, др. Вол. Левицький і Нестор Пшепюрский.

По виборі виділу відчитав др. Ковшевич гарний реферат п. з. „Der deutsche Schulverein — T. S. L. а Руске Товариство педагогічне“. Загальні збори ухвалили, щоби Р. Т. П. видало сей реферат особною брошурою. При тоцці вносення порішено, щоби установлено комісію, якаб зайняла ся справою зміни деяких §§. статута Р. Т. П. Збори закінчили ся о 7. годині вечером.

— Руский народний театр під дирекцію п. Стадника грає тепер в Коломиї, а на май має виїхати до Черновець, до чого зобов'язаний субвенцією буковинського сойму, яку л. Стадник що року дістає.

— Зміна в заряді пошти. Цісар надав президентови гал. дирекції пошт і телеграфів Іванови Любич Сеферовичови з нагоди пересеня его в постійний стан спочинку ордер Зеліної Корони II. класи, та іменував старшого радника поштового Рижарда Вонатернього у Львові начальником пошти у Львові надаючи ему титул президента дирекції.

— Ширший Народний Комітет радив — як доносити „Діло“ — в понеділок в присутності близько 90 учасників. Нарядом проводили др. К. Левицький і др. В. Охримович.

— Кооперативний зїзд в Харкові. В Харкові відбуває ся — як доносить „Рада“ — кооперативний зїзд. На зїзді сила людий. Біля 200 душ представників кредитових та позичково-ощадних товариств, які ествують в Харківщині. Приїхали також інспектори дрібного кредиту. Єсть на зїзді і представники міністерства фінансів. Кооперативна справа на Харківщині вже досить розвинена, розвиває ся все більше і здобуває собі прихильників серед людности. На 1. січня 1910 року кредитові товариства Харківщини мали 44.000 членів, сума боргу сих товариств доходить до 2,760 тисяч карбованців. На зїзді читано цілу низку рефератів. Після того винесено такі постанови: 1) Зробити досліди на місцях кредитових товариств, щоб встановити, наскільки кредитові товариства впливають на економічне життя людности; 2) завести добре zorganizовану сітку товариств дрібного кредиту в Харківщині; 3) необхідно установити контролю з боку інспекції над товариствами; 4) признати своєчасним відкрити і побільшене кредиту в державнім банку; 5) подбати про те, щоб еходина мали право самі рішати питання про вкладки сирітські, церковні

і інші; 6) користуванє короткоречинцевим кредитом встановити в формі кредиту на біжучий рахунок; 7) земства, в особі своїх агрономів, управ. кас дрібного кредиту та спеціальних інструкторів, повинні допомагати кредитовим інституціям в справі організації посередницьких операцій; 8) земські каси дрібного кредиту повинні давати позички виключно кооперативним інституціям, переходячи після того на довгоречинцевий кредит; 9) кредитові товариства можуть бути корисні земствам, даючи повідомлення їм про становище сільського, економічного життя; 10) узнати бажаним установлене дорадчого органу з представників інспекції; 11) необхідно в кождім повіті установити каси дрібного кредиту і понизити в губернській касі відсотки при короткоречинцевих позичках. Вислухано цікавий доклад професора Анциферова про заснованє союзу кредитових та позичково-ощадних товариств. На думку референта треба зараз же взяти ся до розроблювання проєкту союзу. На заснованє союзу слідує зараз же просити в уряді видати 30 тисяч карбованців, дати право кредиту в державних банках, та видати в довгоречинцеву позичку 100 тисяч карбованців. Реферат професора Анциферова викликав живі дебати. Зїзд протягне ся ще кілька днів.

— Катастрофи у воздухах. В Штетині над Балтійським морем підніс ся в неділю балюнь з 4-ма особами в човні. Зараз при взлеті балюнь заплутав ся о телеграфічні дроти і ударив об комин фабрики, причім балюнь роздер ся, а човен трохи поторощив ся. Ушкоджений балюнь полетів однак над море на висоті 1900 метрів. Перестрашені сьмільчаки хотіли випустити газ, але шнур до кляпи урвав ся. Потім балюнь став спадати аж до висоти 500 метрів. На своє нещастє 4 подорожні рішили ся скоčiti в море і відтяли шнури човна. Скок був для двох з них смертельний. Посол і проф. Дельбрік та радник будівництва Бендун згинули на місці, а банківський урядник Зоннегаг і купець Гайн тяжко покалічили ся.

Коло Вроцлава зробили собі прогульку балюньом проф. універс. Аббег з жінкою і кривачкою та з одним інжинером. Коли балюнь оцідав проф. Аббег вилетів з човна і розторочив собі голову так, що до години помер. Решта товариства виїшла ціло.

Тої самої неділі випробовував літак системи Блеріота інжинер Геронимус в Празі. Проба не вдала ся. Літак поторощив ся, а Геронимус тяжко покалічив ся.

— Вибух Етні не то що зменшив ся, але ще скріпив ся. Лява плече з кратерів як жерело, а струя лави посуває ся в напрямі до Цістерне Регіна з швидкістю 10 м. на годину.

— Кости мамута. В селищі Гільдендорф коло Одеси викопано на городі селянина Крінцера кістяк величезного передпотопового мамута.

— Пригода з картярми. До поїзду, який відходить до Черновець, сів оноді у Львові п. Семен Вернер, заступник фабрики сукна в Чехії. В передсінку вагона, до котрого увійшов, застав двох елгантно убраних панів розмовляючих з собою по німецьки. Коли поїзд рушив, завів Вернер з ними розмову, а один з них предложив ему опісля забавити ся трохи картями і заграми собі ферблї, „візо“ по дві корони. Весела забава вела ся аж до Лужан, де Вернер спостеріг ся, що з 300 К, які мав при собі, не стало ся ему небільше лиш 7 К. Отже перестав грати і аж тепер догадав ся, що став ся жертвою картярів, почав їх просити, щоби вернули ему бодай часть програних грошій. Коли они ані навіть нічого чути о тім не хотіли, загрозив їм Вернер, що в Чернівцях завізе поліцію на поміч. Коли поїзд доїжджав вже до Черновець, оба ті елгантні пани вдарили Вернера так сильно по голові якимсь тупим знарядом, що він стратив память а оба розбишаки могли спокійно втечи. Вернер відзискав свідомість аж на стації Кучурмарє за Чернівцями і повідомив о тім, що стало ся персонал залізничий, що очевидно на нічо не придало ся, бо розбишацькі картярі мали час втечи зовсім спокійно з добою.

— До чого доводить п'яньство? Тридцятьтрілітній слюсар з Брасса-ля-Мін, іменем Йосиф Піжер прийшов п'яний до дому. В приступі божевілья споводованого алькоголем хватив сокиру і задав нею своїй жінці чотири рани в голову. Було се вночі. Жертва не діждала уже до рана. Була она матерію четверо нелітних дітян, а до того була ще і бременна. Піжер зголосив ся сам до суду, а яко повід свого вчинку подав, що жінка вдавала ся з иншим мужчиною, що називає ся Дейблер. Оттак то п'яньство знищило одно життя людське, знищило щастє родинне, та видало на поневірку малі діти. Колиж то люди зрозуміють уже раз, які злі наслідки спроваджує п'яньство, та перестануть пити?

Порушає ся склад церковних парамежтів у Львові, ул. Руска ч. 8.
ВОЛОДИМИРА УСЦЕНЬСКОГО (давнійше Сложарський і Усценський) Цінники на жаданє даром і франсо.
44 (47—52)

Телеграми

з дня 6. цвітня.

Петербург. Дума всіма голосами проти націоналістичної правниці зчеркнула в етаті міністерства мореплавства кредит 11 мільонів рублів на будову нових кораблів.

Солунь. Стан в горішній Альбанії є вельми критичний. Арнавти порішили не платити податків. Шефкі-баша дістав поручення зачати воєнні операції.

Оголошене

звичайних загальних зборів членів Товариства для розвою рускої штуки у Львові, котрі відбудуться дня 26. цвітня 1910 о год. 6. по полудні в льокалі Товариства у Львові Ринок ч. 10 I поверх з отсим днешнім порядком:

- 1) Відчитане протоколу з попередних заг. зборів;
- 2) Звіт дирекції з діяльності Товариства за рік 1909 та предложене замкнення рахунків і білянсу;
- 3) Звіт контрольної комісії;
- 4) Поділ чистого зиску за 1909;
- 5) Вибір 4 членів Ради надзираючої на 3 роки і евіт. доповнюючі вибори;
- 6) Внески і запити.

У Львові, дня 5. цвітня 1910.

о. *Николай Галлнт* Виголт *Монастирський.*
предсідатель. секретар.

(1—3)

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. цвітня 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В неділі і свята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Mit einem Griff

erhältst Du aus

Herders Konversations-Lexikon

zuverlässige Auskunft über alles, was Dir in Natur und Geistesleben begegnet.

Ein Konversationslexikon ist heute in jedem Hause unentbehrlich. Am neuen „Herder“ (8 Bände, K. 120.—) wird von der gesammten Kritik die Vollständigkeit, Klarheit, Sachlichkeit und glänzende Ausstattung gerühmt. Der billige Preis, der zudem in bequemen Teilzahlungen von K. 4.— an monatlich entrichtet werden kann, ermöglicht auch dem Mann mit kleiner Börse die Anschaffung dieses Wissenschatzes

Durch B. Herder Verlag, Wien I.

Wollzeile 33 zu beziehen.

Ол. Барвіньський, Историчний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньський, 3 останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego list Edw. G. Nowosza, szefa sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego. — Ціна 10 сот.

Гомєрова Одиссея, переклад Ніщинського Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного. — Ціна 1 К.

Григорій С. Скворода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

Княгива 30 с.

Проф. Ратміров, повість „Мордовця. — 40 с.

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

— Як очищує ся нарушену честь? Двох публіцистів альжирських чули ся обидженими в наслідок полеміки, яку вели зі собою. Оба противники вимінили аж 6 стрілів, але оба вийшли з афери ціло. Коли запитає може хто цікавий, яким способом се могло стати ся, то зараз виясню і то в трох словах: бо стріляли в воздух. Додати ще мушу, що стріляли в воздух не тому, щоби не уміли стріляти, але нарочно. А осягнули через те подвійну ціль, бо: з одной стороны очистили честь, а з другої стороны виминули заборону декальгогу: „не убивай“.

— **Дерево судьби.** Павло Людвик Гервіс оповідає в *Mois Littéraire et Pittoresque*, що в огороді окружаючим каплицю сьв. Георгія в місті Віндзор віддаленого від Лондону 5 миль находить ся дерево, яке Англіїці називають *The Tree of Fate*, що відповідає нашій назві „дерево судьби“. Єсть ним верба, до котрої заціпленя взято галузку із верби, що виростала на гробі Наполеона I. на острові св. Єлєни. Із тої галузки виросло величаве дерево. В році однак 1870 повстала дня 2. грудня велика бура т. є. як раз в дни, в котрім зломано могутість Наполеона III. в битві під Седаном, а серед тої бурі випав грім і вдарив в дерево судьби і відтяв єму одну галузь. Мимо того ушкодження випускало дерево дуже буйно бічні галузи і так держало ся до р. 1879. В тім році повстала ще сильніша бура і знищила дерево майже цілковито. В тім році знов убили Зулюси в Африці наслідника престола. Хотяй дерево находить ся тепер в нужденнім стані, то мимо того удержують єго Англіїці на памятку терпінья, які постигли цісарєву Євгенію.

— **Комету Гелєя** видно буде перед сходом сонця на сході

дня 7 с. м. від год.	3:38	до	4:30	рано
„ 9 „ „	3:31	„	4:16	„
„ 13 „ „	3:21	„	3:56	„
„ 17 „ „	3:10	„	3:38	„
„ 21 „ „	3:—	„	3:19	„
„ 25 „ „	2:49	„	3:02	„
„ 29 „ „	2:38	„	2:44	„

Виразно буде видно комету аж від половини цвітня.

— **Літак у Львові.** Один з праских інженерів (може той, що в неділю так нещасливо літав на Блеріоті?) має в неділю дня 17. цвітня полісувати ся летом на янівських оболонях у Львові. В тій справі ведуть ся переговори з одним львівським бюро посредництва — як доносять часописи.

— **Всеполяки а жидівска Салямандра.** У Львові отворено перед півроком склеп з обувом марки Салямандра, яке має бути пруского походження. Властиелем склепу є Жид, якому байдужий всепольський патріотизм. Салямандра влізла всепольським в голову так, що в осєні уладили були на ню напад і поторошили каміньями дорогу вибіску. В неділю з нагоди обходу Бартоша Гловацкогo напали всеполіяки другий раз на сей склеп, але залізні стори були опорні на каміне. Пеліція арештувала при тім двох демонстрантів.

Оповідки.

— **Іменованя в судівництві.** Міністер судівництво іменовував судьями авскултантів: Олександр Ластовецкогo для Вашковець, Йос. Кравса для Львова, д ра Л. Розенцвайга для Заставної, Е. Бєсядецькогo для Серету, Дмитра Байрака для Кіцманя і Ник Валицькогo для Сторожинця.

— **Літний розклад** електричного трамваю у Львові зачинає ся дня 16. цвітня. Від того дня відїздить перший віз з Гетманських валів через ул. Льва Саєги до гол. двірця о год. 5:30 рано. Правильний рух з Гетманських валів у всіх напрямках буде зачинати ся о 5:40. Зі всіх кінцевих стаций відїздить вози до Гетманських валів о год. 6. рано. Розїзд останних возів з Гетм. валів в напрямі всіх кінцевих стаций о 11. год. в почи, а відїзд з кінцевих стаций до Гетм. валів о 11:20. Останні вози з Гетм. валів до жандармерії і до жовківської рогацьки о 11:45 в ночи. Від школи св. Зофії на повиставову площу будуть їздити вози в погідні дни від 3. год. по полудні.

— **3 Золочева.** Заходом товариства українських викладів ім. Петра Могили відбуде ся в четвер 7. цвітня о 6. год. вечером в салі тов-а „Родина“ виклад проф. Петра Карманьского про штуку.

— **Збори філії „Просьвіти“ в Калуші** відбудуть ся дня 10. цвітня 1910 р. о год. 2. з полудня в салі „Нар. Дому“ в Калуші. Просить ся о численну участь. — За Виділ: *Осип Омєлян Душкевич.*

— **Осторога.** З деяких повітах волочать ся якісь люди, що представляють ся виславниками староста, обіцують виробити шинкарекі концєсії, оглядають шинкові льокалі і за все те видурюють від легковірних гробії. Намієнядтво поручило старостам остережи населєне перед тими обманцями, а жандармерії приказано їх арештувати й віддати в руки справедливости.

Видає і відповідає за редакцію Семен Горук.

Образи Шевченка, Хмельницького, Котляревского, Лисенка від 6—200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 1:20 К. Краватки, гердани, сорочки, фартушки, шапки сокільські і козацькі, альбоми, перфуми, спивки брошки і шпильки з гербом, тутки і паперці різного рода поручають. — Склади „Сокільского Базару“ у Львові, Стрию і Станіславові.

Телефон 788. — Конто щадницї почтової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпечєня будинків, збіжа і знарядів господарских, від шкідливых під корисними услівьями.

числить умірковані премії за обезпечєня, ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі,

уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і инні каси ошадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на жите в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь уділяють агенції „Дністра“.

Зголєшеня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де єще не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; инні фонди К 594.647.—; разом К 2,781.624.—

Канцелярії Товариства отворєні для сторін від год. 8—2.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. сїчня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:30	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Чернівєць	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Чернівєць	—	—	—	6:40	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломні	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокаля	7:10	12:40	4:50	—	—
Яворова	8:05	—	5:00	9:00	—
Врухович (що дня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:10
На Підзамчє з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:55
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	5:30	8:25	3:15	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гашєва	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:—	2:16	8:00	11:10
Чернівєць	6:10	9:35	—	—	10:38
Чернівєць	—	9:10	2:23	—	2:50
Станіславова	—	—	2:50	—	—
Коломні	—	—	—	8:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокаля	6:14	11:05	—	7:10	—
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Врухович (будні дни)	—	—	3:20	—	—
Врухович (нед. і св.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	6:52	—	—	—	—
3 Підзамчє до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:30	—	—
3 Личакова до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:53	—	1:49	—	—

ЗАМІТКА: Поспільні поїзди печатані товєстим друком. — *) Лише в неділі.

З друкарні В. А. Шийковського.